

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre 6 K.
 Negyedévre . . . 3 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábos
 petitsor egyszeri hirdetése
 15 f. Közlemények sora 40 f.

POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és
 kiadóhivatal ::
Kósch Árpád
 könyvnyomdája
 Eperjes, Fő-u. 59.
 :: Telefon-szám 16. ::

Huszonöt milliót

meghaladó összeget jegyeztek eddig Sárosban az öt nemzeti kölcsönre.

Az első négy hadikölcsön eredménye 18.400,000 korona. Az ötödik eddig meghaladja a 7.000,000 kor.-t.

Oly hatalmasan szép eredmény, amelyre Sárosvármegye büszke lehet.

Sáros földjének szülöttei áldozatkészségükben igazán nemes versenyre kelve mindenütt elől járnak.

Elöl járnak a nehéz, dúló csatákban. A vörössipkás 9-esek, a rostokii hősök, a 67-esek s a csodás bátorságú 32-esek — mind bizonyágot tesznek állításaink mellett. Hőseinket épp úgy lelkesíti a hazaszeretet, mint a föld itthonmaradt fiait is, akik vagyonukkal szívesen sietnek a haza segítségére . . .

Bizonyosak vagyunk benne, hogy az ötödik nemzeti kölcsön jegyzésének zárónapjáig, január 8-ikáig még sokan fogják tanújelét adhatni áldozatkészségüknek.

Nem hisszük, hogy akadnak majd olyanok, akik Sáros ihletett földjének szégyenére nem veszik ki részüket az áldozatkészségből annak dacára, hogy módjuk van hozzá.

Reméljük, nem adnak majd nekünk alkalmat arra, hogy neveiken megnevezzük őket, hogy pellengérré állítsuk őket.

Mert megérdemlik.

Hiszen a haza iránt tartozó kötelességük teljesítése még dús hasznot is jelent számukra. Mert nemzeti kölcsönbe vetett pénzük nagyobb kamatot hoz nekik, mint a legszebben kamatozó, legbiztosabb takarékbetét.

Ami pedig a biztosságot illeti, csak arra a körülményre utalunk, hogy a pénzintézetek is hadiköl-

csönbe fektetik tőkék jelentékeny részét.

Sáros földjének szülöttei megtették a haza iránt való kötelességüket mindeddig úgy a harctereken, mint az itthoni kötelesség teljesítésében. S megtették önfeláldozóan. Bizonyosak vagyunk benne, megteszik ezentúl is.

Városi közgyűlés.

Két közgyűlés egy napon.

Eperjes szab. kir. város képviselőtestülete a hó 23-ikán két közgyűlést tartott. Egyet délután 3 órakor Tahy József udv. tanácsos, alispán, egyet pedig 3 $\frac{1}{2}$ órakor Faragó József kir. tan., polgármester elnökletével.

Az első közgyűlés tisztújító közgyűlés volt, melyen választás útján betöltötték a nyugdíjazás folytán megüresedett pénztárosi állást, az eddig betöltetlen adótituzti és adóvégrehajtói állást.

A közgyűlés a kijelölő-bizottság előterjesztése után a pénztárosi állásra *Lillia* Zsigmondot, eddigi ellenőrt választotta meg egyhangulag. Az ő megválasztása folytán megüresedett ellenőri állásra *Balassy* Józsefet választotta meg a közgyűlés ugyancsak egyhangulag. Balassy József eddig adóhivatali gyakornok volt, akinek helyére *Hortulányi* Lipót adóhivatali napidíjast választották meg.

Az eddig betöltetlen adótituzti állásra *Peller* (Pusztahelyi) Lajost, a munkásbiztosító-pénztár volt ellenőrt, és a végrehajtói állásra *Kavechan* Józsefet, eddigi adóhivatali napidíjast választották meg Mindnyáját egyhangulag.

Az újonnan megválasztott tisztviselők mindjárt a közgyűlésen letették az előírt esküt. A tisztújító közgyűlés után Faragó József polgármester megnyitotta a rendkívüli közgyűlést. Ezen közgyűlésen állapították meg a virilisták 1917. évi névjegyzékét.

Napirendre került azután az Eperjesen felállítandó ötödik gyógyszerár ügyében Sárosvármegye közönsége által hozott helybenhagyó határozat. S ezzel a sok port felvert ügy végre végleges elintézését nyert.

A közgyűlés azután elhatározta, hogy a gyámpénztár készpénzkészletének egy részét, 50,000 koronát hadikölcsönbe fekteti.

Majd az eperjesi vadásztársulat kérelmét tárgyalták a bérleti szerződésnek meghosszabbítása iránt. A közgyűlés a bérleti szerződést emelt bér (évi 400 kor. helyett 600) mellett meghosszabbította. A közgyűlés d. u. fél 5 órakor ért véget.

SZÉCHENYI-KÖR.

Zeneest.

Hemerka Gyulát, Körünk zenezakválasztmányának legújabb tagját eddigi háziestinken mint kiváló karmestert, előadót és kísértőt volt alkalmunk megismerni, december 20-iki estjével pedig mint szerencsés kezű rendező mutatkozott be. Változatos, nivós műsort adott és sűrűn felhangzó, meg-megújuló lelkes tapsok voltak az est sikerének mindennél biztosabb fokmérői. Különös örömeinkre szolgál, hogy mintegy évtizedre terjedő idő múltán ismét pódiumunkon üdvözölhettük a rendező nagyhírű édesatyját és megismerhettük bájos megjelenésű nővérét. Az ő közreműködésük már eleve fényes siker biztosítéka volt. — *Hemerka* Mariska a 2-ik és 5-ik pontban mutatta be nem mindennapi tehetségét és akár a *Rubinstein* «Eude»-jében megnyilatkozott technikai készségre, akár a *Chopin* «Polonaise»-jében, vagy az impozáns *Dohnányi* rapszodiában való megértő elmélyedésre gondolunk, csak egyet állapíthatunk meg: a fiatal leány előtt áll, kétségtelenül fényes jövőndőt. A tömérdek tapsot édesatyjával négykézre előadott két pompás *Moszkowsky*-művel hálálta meg. A 3. és 6-ik pont *Sziráky* Dóra okleveles énekművésznő száma volt. Előbb *Taubert*-és *Brahms* dalokat énekelt s egy behízelgő magyar műdalt (Székács: «Szentmiklósi posta»), majd a 6-ik pontban *Strauss*-és *Szily*-dalokat, meg *Tarnay* «Üzenet»-ét. Kellemesen csengő, lágy hangjának föltétlen iskolázottsága mellett külön ki kell emelnünk szép tiszta szövegkiejtését. Kísérője *Hemerka* Ulrik úr volt, akinek tudása a kísértő kényes szerepében is fölényesen jutott érvényre. A kis *Lénárd* Gyuszi hegedűjátéka adta a műsor első és negyedik számát. Tanárának, *Hemerka* Gyulának zongorakiséretével a következő darabokat játszotta: 1. a) *Simonetti*: «Madrigale»; b) *Rieding*: «Air Varie». 4. a) *Tobani*: «Hearts and flowers»; b) *Ellerton*: «Zingaresca». Ne bízza el magát a kis fiú, hogy annyi tapsban, kihívásban volt része, ne bízza el magát, ha e helyen is megállapítjuk, hogy határozottan hegedűstehetség, hanem maradjon szerény és szorgalmas; jó vezetés mellett egyszer még számottevő név lehet az ismert magyar hegedűsöknek immár tekintélyes névsorában! B-y K-y.

Kerékjártó Duci Eperjesen. Az Eperjesi Széchenyi-kör vezetősége kellemes meglepetésben részesíti tagjait. Ugyanis sikerült megnyernie a világhírű hegedűművészt, *Kerékjártó* Ducit, hogy január 13-ikán, szombaton d. u. 6 órakor hangversenyezzen. E hangversenyt a január 10-iki rendes zeneestély helyett rendezi meg a Széchenyi-kör, úgy hogy a Széchenyi kör tagjai belépődíjat

**FÜSZERÁRÚK, CSEMEGÉK, CUKOR-
 KÁK** ■ ■ **LEGJOBB MINŐSÉGBEN**

KLEIN JENŐNÉL

zö-
on.
ma
rral
kül
D. J.
Or-
kén-
szö-
yen
ató,
ök-
vos
tási
den
rese.
toly
ltáló
rvos
ülő-
ével
djai,
-üz.
ülés,
or-
Az
ézet
ként
ál a
edig
a 10
kező
oga-
nőhl
mitz
ianó,
dr.
dr.
anné,
acon
il. A
tassa
di-
gadó
595
146
745
1220
4450
5250
0885
74-
1410
8858
0984
15-
3953
8110
9578
5607
50-
-
70-
18250
6980
12037
9949
130-
19315
-
16382
13503
-
19140
14932
554-
99735
25095
25095
70940
14
5

nem is fizesnek. Keréjkártó Duci ragyogó művészetét felesleges magasztalni Hiszen ezt a csodagyermeket az egész világ csodálja és bámulja. Egyénisége, magasan túlszárnyaló poétikus fel-fogása, fényes fantáziája már 8-estendős korától kezdve szárnyrakapott. Fölfogásának eredetisége, minden befolyástól ment szubjektivitása — ez a varázsvessző, amellyel hallgatóit rabjává teszi. A hegedű ujjai alatt dalol, sír, nevet, zokog, töpreng és felkorbácsolja szívünk minden csepp vérére. Egyedülálló klasszis, amely nem tűr összehasonlítást. Még nem volt 10 éves, amikor a román udvartól meghívást kapott a királyné rendeletére. Bukarest és Sinaja lázban égtek. Ferdinánd bolgár király ajándékokkal halmozta el. Azután következtek Angliában, Hollandiában és Belgiumban aratott diadalai. Németországi körútjai és Londonban lezajlott hangversenyei a világsajtó egyhangú elragadtatását vonták maguk után. Egyetlen egy csodagyermeket sem fogadtak oly szeretettel és nem ünnepeltek a világvárosok kényes közönségei akkora ekstázissal. Keréjkártó Ducit Eperjes város közönsége is tárt karokkal, büszke örömmel és szeretettel várja. *Keréjkártó Duci hangversenye január hó 13-ikén a. u. 6 órakor lesz a Széchenyi-kör nagytermében.* A Széchenyi-kör tagjai belépődíjat nem fizetnek. Egy vendégjegy ára (nem eperjesieknek) kivételesen 4 korona.

Felhívás és kérelem. A Széchenyi-kör vezetősége értesíti a tisztelt tagokat, hogy az 1917. évi *évdíjgyeket* január elején fogja kézbesíteni a Széchenyi-kör szolgája, de csak azok részére, akik nincsenek tagságidő-hátralékban. Akik a zeneestélyeken nem mutatják fel jegyeiket, azok a zeneestélyeken részt nem vehetnek. S minthogy sajnálattal értesült a zeneszakválasztmány arról, hogy egyes tagok másoknak adják át a jegyeiket, holott világosan rajta van a jegyen, hogy másra át nem ruházható, a zeneszakválasztmány kénytelen lesz e tekintetben a legszigorúbb ellenőrzésre és amennyiben kiderülne, hogy valaki a jegyét másra ruházta, a zeneszakválasztmány kénytelen lesz e jegyet megsemmisíteni. Sajnálattal értesült a zeneszakválasztmány arról is, hogy a vendégjegyekkel is visszaélés történik, amennyiben eperjesi lakosok részére is váltanak vendégjegyeket, holott vendégjegyet csak idegenek részére szabad váltani. A zeneszakválasztmány e tekintetben is a legszigorúbb ellenőrzést fogja gyakorolni.

TÁRCA.

Hegyaljai Kiss Géza versei.

Szárnszegett kacaj.

Szerelmes voltam kacajodba,
Nevettem, hogy nevessem velem;
De te a szíved búnak adtad,
Hogy a szerelmed kinevetem.

Azóta, hogyha kacaghatnék,
Látom ismét síró szemed
És meg nem értett, megvert szívem
Minden kacajt — könnybe temet.

Másoknak hittél.

Szememre mondtad: harangvirág
Mélyén álmok selyme kéklík,
Ajkamra mondtad: feslő rózsza —
Szeretni fogsz örökéig.

S egyszer azt mondták, hogy szememben
Más leányról nyílnak álmok
És keserű lett csókom néked,
Azt mondtad: menj, szíved álnok.

A jövő évi Széchenyi-köri zeneestélyeket a következő napokon tartjuk: Január 13-ikén, rendezi dr. Wallentinyi Samu; január 24-ikén, rendezi dr. Wallentinyi Samu; február 7-ikén, rendezi Moyzes Miklós; február, 21-ikén rendezi Borsody Károly.

Felolvasó-estélyek: Január 17-ikén felolvas dr. Mauks Ernő kir. segédtanfelügyelő, szaval Bakay Zoltán; január 31-ikén felolvas dr. Mészáros Lajos, Bártfa h. polgármestere, szaval Láng János; február 14-ikén felolvas Porubszky Béla, a sóvári bányahiv. főnöke, szaval Kopcsó János; február 28-ikén felolvas dr. Mosászky Jenő népfelkölözredorvos, szaval Késmárszky Lajos.

Olvasóinkhoz.

A fővárosi lapok előfizetési árát közös megállapodással felemelték azon indokolással, hogy a háborús anyagbeszerzés és a lapok előállítás költsége elképzeltetetlen mértékben megnövekedett.

Az „Eperjesi Lapok” — jóllehet a beszerzési viszonyok és előállítás költségei a vidéken sokkal súlyosabbak — nem óhajtja az Olvasóközönséget újabb kiadásokkal terhelni és bár nagy áldozatok árán, megmarad az eddigi előfizetési árak mellett, hogy ezzel is dokumentálja háláját a nagyközönséggel szemben, amely immáron a 41-ik évfolyamban tart ki hűségesen mellette.

Amikor Eperjes közönségének, olvasóinknak eddigi szeretetteljes támogatásáért köszönetet mondunk, boldog és szerencsés újesztendő eljövését kívánjuk; kérjük, tartsanak ki továbbra is olvasóink táborában és az eljövendő újév alkalmával rendeljék meg ismét minél tömegesebben az „Eperjesi Lapok”-at, hogy a nehéz viszonyok közepette továbbra is megmaradhassunk az igaz ügy s a kultúra szolgálatában.

Az „Eperjesi Lapok” előfizetési árai:

Egész évre . . . 12 kor.,
félévre 6 kor.,
negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

S én elhagytalak szóltan, büszkén;
Számra nem jött bosszús átok.
Szeretted, de másoknak hittél,
Hiszen — nő vagy . . . Megbocsátok.

Csendélet.

Irta: Hegyaljai Kiss Géza.

A falu már alszik. A hold a Csákó-dombi borulat mellett gondolkozik: érdemes-e a csend selymét szétszaggatni az öt ugató kutyákkal? Úgy látszik, az nem jut eszébe, hogy ha ő most nem csillant világot a földi sárszigetre, akkor nekem vaksötétben kell átúsznom az utca egyik oldaláról a másikra.

De hát: háromhónapos Robinson-életem megtanított már rá, hogy egy meleg hangulatú lánytársaságért mindenkor érdemes megreszkizni egy nadrág épségét.

Jól találtam el a szót — a hangulat csakugyan meleg. Azzá teszi a kályha, melynek melegén két szoba osztozik; a függőlámpa, mely örökmécsként lebeg boldogult gyermekkorunk felett; a zenélő óra, mely ugyan elfelejtette már ifjúkori valcereit, de oly marasztaló óvatossággal lépeget át egyik másodpercről a másikra, mintha el akarná hallgatni a vendég

SÁROS FÖLDJE 1914-1915.

Ára 1 kor. 80 fill.,
vidékre küldve
kor 90 fill.,
melybe a portó is
bele van számítva.

Kapható: Kósch Árpád papír- és írószerkereskedésében és a Stehr-féle könyvkereskedésben.

címen már kikerült a sajtóból lapunk felelős szerkesztőjének, *Dvortsák Győző* nek tollából a sárosi orosz betörés története a vármegye etnografiai s topografiai ismertetésével — könyvalakban, egy térkép-melléklettel, amely az oroszok által megszállott községeket külön tünteti fel.

HIREK.

Egy gyászváros könnyei.

... És a gyászváros abban az időben igen sokat sírt. Mindennap új sebek nehezültek a szívekre és újabb könnyeket kértek. Az utcákon naponként katonák vonultak végig hosszú, néma sorokban, de a trombita szavát nem hallotta senki, a dobos pedig némán haladt a csapatja mellett. Halott katonák voltak mind. Csak azért jöttek megegyeszer vissza és masiroztak végig a hosszú, kigyózó utcákon, hogy bejelentsék, hogy katonák voltak, mikor rohamra mentek; győztek és meghaltak...

És mindegyik olyan sápadt volt és mindégvik olyan halovány! A ruhájuk pedig piszkos volt és rongyos, mert a gránát a testükbe vágott, kiszakította a húst, összezúzta az agyvelőt, vérükkel pedig sávokat, csíkokat húzott végig a szürke dolmányon.

A nép az utcákra tódult ki ilyenkor és félénken simított végig tekintetével a katonák arcán... és nagyon sírt...

A katonák pedig nem álltak meg, hogy búcsút vehessenek, mert az útjuk nagyon sürgős volt, nagyon sürgős... Istenem, milyen nagy utat kell még megtenniök, amíg odaérnek!...

És a gyászváros lakói azt mondták: Isten keze van mirajtunk és addig nem távoztatja el haragját mirőlünk, míg áldozatot nem mutatunk be neki: a tiszta szív áldozatát. A gyászváros pedig emiatt igen sokat kesergett és félt, hogy

előtt, hogy az idő telik. Pedig úgyis meglátni azt, hogy a percek iramlanak, mert a Nénike szapora orsóján egyre vastagabb lesz a fonál-gombolyag. Úgy hozzátartozik ez ehhez a képhez. Mint e tisztos úrinő életéhez a szakadatlan munka.

— Hozom az *únom-fát* — mondja és maga alá illeszti a *talpas guzslyot* (guzsalyt). Egyszerű L-alakú jószág ez, melynek arravaló a talpa, hogy a székre téve ráüljenek; magas szára pedig pontosan kézbe ereszti a fonásra váró szösz. Ha az alakját nézem a guzsalynak, a lófarkas török lobogót juttatja eszembe; ha a szösz színét és puhaságát — a francia bábuk fésületlen haját. Ha pedig a fonál-sodró kezét, akkor az Arany János hasonlatát. Ő mondta, mikor két, egymással semmi összefüggésben sem lévő fogalomra akart példát felhozni: Isten és csepű. E kettőnek mintha igazán nem lenne egymáshoz semmi köze. Most azonban látom, hogy van. Az is az ő teremtmény bőlcseségét példázza, hogy a haszontalan kóc az alkotó kezek idomító parancsára fonallá, szövetté, vászonná — habos lánytestek intim beavatottjává finomodik.

Az orsó surrogó neszébe finoman szűr bele koronkint a kötőtűk hirtelen koccanása. Mert a lányok kötnek.

A szemek repdeső nyilait fogságban tartja

még sokáig fog tart lelkiismeret még mind mag konkolyt, penész korrupciós-füveket ter fárok miatt kesergett oda volt tapadva az é fojtott átka, milliók szétroncsolt teste. És mikor mindenki sírt premiérek jegyei elfogytak és a mulatók hullott el, mint annak

Azonban egyszer Az utcákon bolyongó sa és a ráncok elsimult örömkönnök hullottak fellobogózták és nagy be a várost. A véres, pedig nem mentek tö A szenvedésből a meg megpróbáltatásból a életerős, mosolygó ar pedig harsogó induló asszonyok kihajoltak szórtak a katonák láb meggyötörtek, gyászoló lágy fehér cipőt és vitt jöttek a halálból és sz

Csak azok nem jöttek vigadni, akik elhjasodta híztak a háború nagy

Ezen a napon felsz város és nem sírt több

Személyi hír. Dr. e hó 26-ikén Budapestre názási ünnepélyen rész kir. tan., polgármester v a fővárosba utazott.

KORBÉLY

Korbély Géza, az ep I. egyház ékesszavú le amint lapunk zárta értesülünk, e hó 27-hová két héttel ezelőt tudógyuladásban m városunkban, ahol szeretetnek örvend váltott ki.

a «szemleeljés», «fogya apró veszélye. Én pedig zelettel igyekszem meg hajló arcok titkát. Ma zeng a lányszívek *De p* hír gyűjtő szikrája rez öröm fénye lebben fel reti tűz körül ülökére

Milyen szép is ez a Béke reménye játszik van valakije. Valakije, forgószele nem enged

Talán még a legkís Az ő arca mindig csup annak, ami az élet el jönni fog...

De hét óra elmúlt. Lámpás-lidérczek villa felett. A lányajkáról rebbenek fel az oltalma

A hold is kibukkant és fut-fut a felhők fénye mint valami száguldó g mas ország földjén végt

Megyaszó, 1916. dec.

még sokáig fog tartani az ítéletidő, mert a lelkiismeret még mindig aludt és a szívbe vetett mag konkolyt, penész-virágot, uzsora-paréjt és korrupciós-füveket termett... Különösen a kufárok miatt kesergett a város, mert pénzükhöz oda volt tapadva az éhező néptömegek visszafojtott átka, milliók keserű könnye, katonák szétroncsolt teste. És nem jöttek ki az utcákra, mikor mindenki sírt... De a színházakban a premiérek jegyei elfogytak, a kirakatok rongyai elfogytak és a mulatóhelyeken sokkal több pénz hullott el, mint annakelőtte.

Azonban egyszer különös dolog történt. Az utcákon bolyongó sápadt arcok megélnékültek és a ráncok elsimultak, a szemekből pedig örömkönnnyek hullottak alá... A házakat pedig fellobogózták és nagy örömujjongás sugározta be a várost. A véres, szétmarcangolt katonák pedig nem mentek többé végig az utcákon... A szenvedésből a megértés virága nyílt és a megpróbáltatásból a szeretet. Azután jöttek életerős, mosolygó arcú daliák, a katonazene pedig harsogó indulókat játszott. A leányok, asszonyok kihajoltak az ablakon és virágot szórtak a katonák lábai elé. És a szegények, meggyőztek, grázsolók, sírók kalácsot sütöttek, lágy fehér cipót és vitték azoknak, akik visszajöttek a halálból és szenvedésből...

Csak azok nem jöttek ki és nem tudtak vigadni, akik elhásasodtak, megpuffadtak, agyonra-
híztak a háború nagy zsíros üstje körül.

Ezen a napon felszárította könnyeit a gyászváros és nem sírt többet. *Marencsin Zoltán*

Személyi hír. Dr. Novák István m. püspök e hó 26-ikán Budapestre utazott, hogy a koronázási ünnepélyen résztvegyen. Faragó József kir. tan., polgármester ugyancsak hasonló célból a fővárosba utazott.

KORBÉLY GÉZA meghalt.

Korbély Géza, az eperjesi ág hitv. evang. I. egyház ékesszavú lelkésze, sárosi esperes, amint lapunk zártakor nagy részvéttel értesülünk, e hó 27-ikén este Miskolcra, hová két héttel ezelőtt kis pihenésre utazott, tüdőgyulladásban meghalt. Halála híre városunkban, ahol igazán a legnagyobb szeretetnek örvendett, nagy részvétet váltott ki.

a «szemlejtés», «fogyasztás», «apasztás» száz apró veszélye. Én pedig szabadra eresztett képzelettel igyekszem meglesni a munkájuk felé hajló arcok titkát. Ma egy kissé érthetőbben zeng a lányszívek *De profundis*-e. Egy diadalmi hír gyűjtő szikrája rezzent végig rajtuk és az öröm fénye lebben fel az arcokra, mint a szüreti tűz körül ülőkére a rőzsetűz lenge lángja.

Milyen szép is ez a négy leányarc, ahogy a Béke reménye játszik vele! Hiszen mindnek van valakije. Valakije, akit boldogtalan idők forgószele nem enged a mátkájához repülni.

Talán még a legkisebb lány is vár valakit. Az ő arca mindig csupa várás. Várása mind-annak, ami az élet első tizenégy éve után jönni fog...

De hét óra elmúlt.

Lámpás-lidércek villannak meg a sár-örvény felett. A lányjakkáról sikongó fohászokodások rebbennek fel az oltalmas Ég felé.

A hold is kibukkant már a borulat sátrából és fut-fut a felhők fényes fehér lobogói között, mint valami száguldó győzelmiher egy diadalmas ország földjén végtől-végig...

Megyaszó, 1916. dec.

□□□

Kitüntetés. A 32-ik vadászszázalaj tisztikarában a következők részesültek vitéz maguktartása elismerésül kitüntetésekben: a III. oszt. katonai érdemkeresztet hadiékítménnyel Hunyadi *Buzás* Béla főhadnagy, *Hexner* Ervin és *Puskár* István tart. hadnagyok, az ezüst signum laudist *Kálmán* Imre és *Alsó* Miklós főhadnagyok, bronz signum laudist *Eisler* Béla főhadnagy, a II. oszt. vaskeresztet *Kálmán* Imre főhadnagy kapták. Az arany vitézségi érmet ketten kapták: *Deák* zászlós és *Kubanyi* József fővadász.

Vaskoronarend. A király *Bresina* Gyula tartalékos hadnagynak az ellenség előtt tanúsított kiváló és vitéz magatartása elismerésül a hadiékítményes harmadosztályú vaskoronarendet díjmentesen adományozta.

Signum laudis. A király elrendelte, hogy *Lisits* Jenő népfőlkelő-főhadnagynak a legfelsőbb dicsőítő elismerés tudtul adassék.

Az eperjesi református egyház IV. Károly király öfelsége koronázása alkalmából 1917. január 1-jén d. e. fél 12 órakor az ev. templomban istentiszteletet tart, melyre városunk egész közönségét, az egyházi, katonai és polgári hivatalokat, testületeket és intézeteket tisztelettel meghívja a *presbitérium*.

Mérget vehet rá,

hogy háztartási el-
számolásait csak a

HÁZTARTÁSI KÖNYV

vezetése mellett tart-
:: hatja rendben. ::

□□ Kapható □□

KÖSCH ÁRPÁD papirkereskedésében.

Sárosvármegye a koronázáson. Sárosvármegye törvényhatóságát a koronázáson *Bujanovics* Gyula főispán, *Bánó* Aladár vm. főjegyző, aki az alispánt helyettesíti, és dr. *Piller* Dezső mint zászlóvivő képviselik. A sárosi képviselőnk névsorát lapunk mult számában közöltük. Itt jegyezzük meg, hogy a megye hét járásából tizennégy népképviselő népviseletben vesz részt.

Sárosvármegye aransarkantyús vitézei. Öfelsége IV. Károly magyar király a december 30-iki koronázáson aransarkantyús lovagokká avatta megyénk három szülőtjét: *Bujanovics* Albertet, aki mint az 5. honvédszázárezred hadnagya eddig két signum laudissal és az I. és II. osztályú ezüst vitézségi érmmel lett kitüntetve; br. *Ghillány* Imrét, a 4. ik dragonyos-erzed hadnagyát, eddig két signum laudissal kitüntetve és *Szepesházy* Bertalant, ki mint a 3. honvéd tábori ágyúerzed főhadnagya, eddig két signum laudissal és II. osztályú ezüst vitézségi érmmel lett kitüntetve.

Királyi üdvözet a magyarságnak. A felséges királyi pár tudvalevőleg sajátkezű üdvözlőirattal kedveskedik a magyarságnak a koronázás alkalmából. A honvédelmi minisztérium Hadsegélyző Hivatala levelezőlapokon hozta forgalomba a királyi pár írásának faksimiléjét. E levelezőlapok a koronázás napjának dátumától bélyegeztetnek. Vidékre készségesen eljuttatja a Hivatal a levelezőlap egy-egy példányát mindenkinek, aki az elesett katonák özvegyei és árvái alapja javára legalább 1 koronát küld be a Hivatal főpénztárának (képviselőház), az utalványszelvényen K. ü. (királyi üdvözet) jelzettel és pontos címmel. Budapesten a Hivatal városzerte árúsítja a levelezőlapokat.

Városi kórház karácsonyestéje. A szeretet ünnepét a háború vértizzó viharában is méltón ülte meg a városi közkórház. A gazdagon feldíszített karácsonyfa körül ajándékok várakoztak úgy a polgári, mint a katonai betegek. S míg a betegek gyermekes kíváncsisággal nézegették a nemesszívű adakozók ajándékait, egyúttal a szép számmal egybegyűlt vendégek tiszteletére kis ünnepélyt is rendeztek. Az ünnepélyt a kórházban sebesülten fekvő *Zelényi* Menyhért eperjesi káplán, tábori lelkész eszmékben és érzésekben gazdag szónoklata nyitotta meg. Az énekszámokon, szavatokon kívül kedves pásztorjátékot adtak elő a kórház beteg gyermekei. Ezek után *Magyar* József h. polgármester köszönetet mondott a város közönsége nevében a kórház vezetőségének, kiemelte dr. *Holénia* Gyula kórházi igazgató fáradhatatlan munkálkodását s a kedves nővérek önfeláldozó buzgókodását. A vendégek örömteljes szívvel hagyták el a kórházat, mert látták, hogy a betegek is tudnak örülni s a szenvedések helyén is van boldogság, ha szeretet lakozik ott.

Adományok. Az Eperjesi Vöröskereszt-főkegyelet javára a következő nemesszívű adományok folytak be: 50 kor: *Pulszky* Gézáné Budapest, *Hedry* Géza Radács; 10 kor.: *özv.* *Semsey* Adolfné; 5 kor.: *Zsebráczy* Géza, amelyekért őszinte hálás köszönetet mond az elnökség.

Mennyi élelmet vihetünk magunkkal vasúti utazásainkkor? Az Országos Közélelmezési Hivatal elnökének értesítése szerint: Vasúton, kézipodgyász gyanánt az ország határállomásaira és az azokon túl történő utazásoknál élelmezési, avagy közszükségleti cikkek-ből oly mennyiség szállítható szabadon, amelyre az utasnak utazásának három napi tartama alatt szüksége van. Az ország határain belül való utazásnál pedig oly cikkek-ből, amelyeknek Magyarország területén való bevásárlására az utasnak jogosultsága van, a kézipodgyász fogalmának megfelelő mennyiség szállítható kézipodgyázként.

A kereskedelmi utazók mintaböröndjeinek podgyászviteldij- kedvezménye megszűnik. Az új személy- és podgyász-díj-szabás szerint a kereskedelmi utazók mintaböröndjei csakis a rendes podgyász-szállítási díjak fizetése mellett lesznek szállíthatók.

Nem lesz ötödik gyógyszertár. A belügyminisztérium határozata most érkezett vissza, amely az ötödik eperjesi gyógyszertár megnyitását nem engedélyezi.

Háborús segély. A vall.- és közokt.-ü. miniszter *özv.* *Mlinarics* Jánosné részére — az 1915. évi XXII. t.-c. alapján — néhai férje, *Mlinarics* János volt czigelkai gör. kath. elemi iskolai tanítót megillető háborús segély fejében 120 kor.-t engedélyezett.

Helyreállítási és beszerzési költség. A vall.- és közokt.-ü. miniszter az eperjesi m. kir. áll. elemi iskolai tanítónőképző-intézet udvari átjárójának helyreállítására és egyéb beszerzésekre összesen 1307 kor.-t engedélyezett.

zö-
on.
ma
rral
kül
J.
Or-
kén
szö-
yen
ató,
ök-
vos
tási
den
rese.
oly
ltáló
rvos
ülő-
ével
djai,
-riz.
ülés,
or-
Az
ézet
ként
ál a
edig
a 10
kező
oga-
nöhl
mitz
ianó,
dr.
dr.
inné,
acon
il. A
tassa
di-
égadó
595
146
145
1220
4450
5250
0885
74-
1410
8858
0984
15-
3953
8110
9578
5607
50-
70-
8250
6980
12037
9949
130-
19315
-
6382
33503
-
19140
14932
354-
99735
25095
25095
20940
14
15

Adomány. Özv. Semsey Adolfné úrnő 10 koronát adományozott az eperjesi ev. Gyámint. Nőegylet javára, amelyért leghálásabb köszönetét nyilvánítja az elnökség.

Házasság. *Neurohr* Vilma osztópataki áll. óvónő férjhez ment *Dvorzák* Ferenc kassa-oderbergi vasúti és jelenleg Margitfalván állomásozó hivatalnokhoz. A házasságkötés november 25-ikén történt.

Rendelet a tiszthelyettesekről. A tiszthelyettesi rang a háború alatt létesített új rangfokok egyiké s mindaddig vitás volt, hogy e rézcsillagos, ezüstparolis hadfiak tisztai vagy legénységi állományhoz tartoznak-e. Családjaik hadisegélyt nem kaptak és a tisztii segélypénztártól élveztek segélyjárulékot, viszont katonai okmányokon és általában a köztudatban mint altisztek szerepeltek. A honvédelmi miniszter most már rendeletben állapította meg a tiszthelyettesek hovatartozandóságát. Az alispáni hivatalhoz leérkezett rendelet közli, hogy a tiszthelyettesek magasrangú altiszteknek tekintendők s családjaik részére hadisegélyt kell folyósítani.

Adakozások. Az eperjesi szegényeknek Kún Sándor 20 koronát adott.

A *hősök emlékére* özv. Semsey Adolfné 10 koronával járult hozzá; perselyből 2 korona.

A *vak katonáknak* özv. Semsey Adolfné 10 koronát adott.

Az eperjesi hadiárvának újévi megváltás címén Ardó Alfréd Kellemes 20 koronát, Károly Szilárd és neje 10 koronát, Golonya Géza, a Gazdák Fogyasztási Szövetkezetének igazgatója 5 koronát és dr. Mosászky Titusz 4 koronát adományoztak.

A *sárosvármegyei hadiárvának* özv. Semsey Adolfné 10 koronát juttatott.

Engedélyezés. Vármegyénk kir. tanfelügyelője a radácsi áll. óvoda pénztári fölszégéből az óvodánál szükséges bútorok és tanszerek beszerzésére 80 kor.-t engedélyezett.

A *sárosvármegyei hadiárvának* alapja javára az eperjesi kir. adóhivatalba, mint Sárosvármegye gyámpénztárába 1916. dec. 28-ikáig a következő adományok folytak be:

A már nyugtázott összeg	K. 21,418-84
Sitányi Győző kapii körjegyző útján Manykos András kapii lakos per- beli adománya	9-
Fekete Béla szolgabíró útján Wein- stein Henrik és Dezső tapolcsányi lakosok adománya	20-
Wischin Győző sárosbogyányi kör- jegyző útján Grünstein Ilona és dr. Ungár Mózes lakodalmán egybe- gyűlték adománya	50-
Szilárd Bernát margonyai körjegyző gyűjtése Tapolynémetfalui község- ben	11-06
Összesen:	K. 21,508-90

A fennebb felsorolt adományokat ezennel nyugtázom. Egyúttal a mélyen tisztelt adakozóknak és gyűjtőknek áldozatkészségükért és sikeres fáradozásukért — a hadiárvának nevében — hálás köszönetet mondok. Eperjes, 1916. dec. 28. Dr. *Máriássy Béla*, vármegyei árvaszéki elnök.

Hadizászlószög-beszerzés. Az Országos Hadsegélyző-Bizottság jelvényterjesztő-osztálya a világháború véres küzdelmeiben eltöltött esztendő emlékezetére egy zászlószöveget hozott forgalomba, mely a zászlórúdján alkalmazandó. Követendő példaképen közöljük, hogy a héthársi áll. elemi iskola is beszerzett ezúttal zászlójára ily hadizászlószöveget, hogy bizonyosságát adhassa annak, hogy a hadijótékonyasági célok eme támogatásából is kivette részét. A zászlószög ára 15 kor.

≡ HIRDESSÜNK ≡
AZ EPERJESI LAPOKBAN!

Köszönetnyilvánítás. N. N. úr házassági évfordulója alkalmából 100 koronát, özv. Semsey Adolfné úrnő 10 koronát. Fischgrund József úr 12 koronányi szakértői díját és Friedmann Simon úr 10 koronát adományozott az eperjesi Izr. Nőegylet népkonyhájának. A kegyes adományokat hálással köszöni az elnökség.

Gyűjtők figyelmébe. A Hadsegélyző Hivatal által kiadott nemzeti gyászpajzsok és gyászszalmák korlátolt számban még kaphatók a hivatalnál Budapest, V., Akadémia-utca 17. sz. A gyászpajzs kartonpapírból készült, egy darab ára 20 fillér, a gyászszalma (I. Ferenc József arcmásával, 1830—1916. fölírással) fekete szalagon 1 korona. A kiadványok egész jövedelme az elesett katonák özvegyei és árvái alapját illeti.

Hiába keres,

sehol sem talál jobb
s olcsóbb, a táborba
küldendő csomagokra
egyedül alkalmas

vízmentes csomagolópapírost,

mint

Kósch Árpád

könyvnyomdai műintézet ::
papir- és írószerraktárának
üzletében :: Eperjesen.

Zsák-bejelentés. A kassai keresk. és iparkamara felhívja az érdekeltek figyelmét a minisztérium 77,525. sz. rendeletére a zsákkészletek és zsákszövetek bejelentése tárgyában, mely szerint a bejelentésre kötelezettek kötelesek készleteiket a minisztérium újabb intézkedéséig minden második hónap 10. napjáig a megelőző hónap utolsó napján volt állapot szerint, az idézett rendeleteknek megfelelően bejelenteni. A jelen rendelettel elrendelt bejelentést első ízben az 1916. december 3. napján volt állapot szerint 1917. január 10. napjáig kell megtenni.

Köszönet. Az Első Eperjesi Szegénygyermekeket Felruházó Asztaltársaság hálással nyugtázza a következő adományokat: dr. Klefner Gyula 10 kor., Mikulik Lajos és Ducika 10 kor., Sárosvármegyei Takarékpénztár 30 kor., dr. Deák János 2 kor., Janek Guidó 20 kor., Ardó Alfréd Kellemes 10 kor.

Pamutárúk bejelentése és ellenőrzése.

A kassai kereskedelmi és iparkamara a keresk. miniszter rendelete folytán értesíti az érdekelteket, hogy a hivatalos lapban közzétett rendeletével különböző pamutárúknak a Pamutközpont r.-t. cég (Budapest, V., Széchenyi-u. 1. sz.) részére kötelező felajánlását rendeli el. Miután ezen pamutárúk elsősorban a hadsereg szükségleteinek fedezésére szolgálnak, törvényes és hazafias kötelesség, hogy a készletbirtokosok a rendeletnek teljes mértékben megfeleljenek. Ennek ellenőrzésére a miniszter a Pamutközpontot felhívta, de módot adott a kamarának is, hogy magukat és a kereskedelmi érdekeket az ellenőrzés munkájánál képviselhesék s ebből a célból kiküldötteket nevezzenek meg. E kiküldöttek közbenjöttével fog az ellenőrzés mielőbb megtörténni. A kamara figyelemzeti az érdekelteket, hogy egyéb törvényes következményeken felül: azon pamutárúk, amelyek a kötelezettség ellenére fel nem ajánlatnak, elkobozhatók s a feljelentőt az árú értékének egy ötöde illeti. Az idevonatkozó rendeletek tartalmára, különösen a felajánlási kényszerre vonatkozólag a Pamutközpont ad részletes felvilágosítást, ahol a bejelentéshez szükséges nyomtatványok is beszerezhetők.

Történelmi szemléltetőképek polgári iskolák részére. A hazai történettanítás eredményességének fokozása érdekében a vall.- és közokt.-ü. miniszter elhatározta, hogy a vezetése alatt álló minisztérium kiadásában legújabbban megjelent népiskolai történelmi faliképeket a polgári iskoláknak is megküldi. Ennek következtében a szemléltetőképek elkészítésére kiküldött bizottság elnökét, dr. Vangel Jenőt, a Pedagógium igazgatóját felhívta, hogy mihelyt a vasúti szállítási viszonyok lehetővé teszik, a hús- és húsból álló képsorozatot valamennyi állami, községi, hitfelekezeti, továbbá más fenntartók (kivéve a magánegyek) által fenntartott polgári és felsőnépiskolák részére küldje meg. A szállítási költségekre vonatkozólag akképp intézkedett a miniszter, hogy a gyűjtemények bérmentve fognak a vasúton feladni s az iskolák mindössze a vasúti leadó-állomástól az iskola épületéig fizetendő fuvarköltséget fedezik. Eszerint tehát a történelmi szemléltetőképeket vármegyénkben az összes polgári iskolák is megkapják.

A barátnő. Dec. 16-ikán este N. P. fiatalkorú cselédleány beállított a vasúti vendéglő alkalmazottainál és hivatkozva régi barátságukra, helyet kért az éjszakára. A vendéget szívesen látták, de mire 17-ikén reggel megvirradt, a barátnő eltűnt és vele együtt 200 koronát meghaladó értékű enni- és innivaló. A rendőrkapitányság megkeresésére a csendőrség Iglóvaspatakon elfogta a «barátnőt» és most átadják a fiatalkorúak bíróságának.

Szublímátoldatot ivott. Szinai Anna rendőri felügyelet alatt álló leány karácsony estéjén szublímátoldatot ivott. A gyors orvosi segély megmentette az életnek. Állapota javulóban van. A városi kórházban ápolják.

Nyomdásztanulónak

!!! felvesszünk 14 évet be-
töltött s legalább hat
osztályt végzett ifjút. !!!

Kósch Árpád könyvnyomdája
Eperjes, Főutca 59. sz.

MA

SZERKESZTŐ
REMENYIK LAJOS
WICK GYULA

A lap szellemi
vonatkozó közlen
Flórián-utca 4. sz.
küldendőké

Napló

Még tüzlángb
rettenetes puszt
meg; hullák ezre
sültek jajveszéke
völgyek. Izzik a
ölés mindenfelé.

A Megváltó
nitotta ki ellenf
«Elpusztítani, ki
lehesünk fölötté
A háború h
azonban mást m
nyünkét igazolja
ségünket hirdeti.
nőttön nő.

Bizalmunk, r
újév hajnalán cs
ügyért harcolnak
telenségnek és bá
Üdvözölve lé
mülnöknek nemcs
otthonban folytat
eredménye.

A magyar kü
nak bizonyultak
de bent az édes
magyar tanítósá
haza áldozatokat

Ilyen lelkes,
got is meg lehet h
a szívekben s az
hogy a béke idejé

A magyar tar
hogy munkáját r

Ezzel a remé
Kívánjuk, hogy
sunk a lankadjunk,
jünk a sötétség,
békés, boldog é

Nadikölcsönj

Az Aradi B
szövetkezeténél
mellett való jeg
jegyzésben a sz
általában készpe
az iskolai tanuló
hitelszövetkezet
korlati intézked
való terjeszthet
tam fel tankert
melynek kiegész
kölcsönjegyzés
hó 8-ikáig meg
— a vett értesít
Takarék- és H
kölcsönjegyzése
mellett. Felhív
nak figyelmét a
a hazafias cél, m
módon tovább
eljárásáról és
érdeklődéssel v
Eperjes, 1916.

Széljegyz

A bükkmakl
olajhiányának e
közokt.-ü. minisz
ságra bízott, olva

MAGYAR KISDEDNEVELÉS ÉS NÉPOKTATÁS

SZERKESZTIK:
REMENYIK LAJOS ÉS
WICK GYULA.

A lap szellemi részére
vonatkozó közlemények
Flórián-utca 4. szám alá
küldendők.

KIADÓHIVATAL:
KÖSCH ÁRPÁD könyv-
nyomtató-intézete.

Előfizetési pénzek — isko-
lák és tanítók részére az
Eperjesi Lapokkal együtt
egész évre 7 korona — ide
küldendők.

A SÁROSVÁRMEGYEI NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.

.... Az Eperjesi Lapok kéthetenként megjelenő melléklete.

Napló.

Még tűzlángban áll a félvilág; az ágyúgolyók rettenetes pusztítása egy pillanatra sem szűnt meg; hullák ezrei borítják a harctereket és sebültek jajveszékésétől hangosak a hegyek és völgyek. Izzik az emberi gyűlölet; gyilkolás és ölés mindenfelé.

A Megváltó születése egy percre sem józanította ki ellenfeleinket. Kimondták a jelszót: «Elpusztítani, kiirtani a központot, hogy úrrá lehessünk fölötte».

A háború harminc hónapjának eredménye azonban mást mond; a haditérkép fényes előnyünket igazolja s az 1917. újév újabb dicsőségünket hirdeti. A meghódított területek száma nőttön nő.

Bizalmunk, reményünk, ősi bátorságunk ez újév hajnalán csak fokozódik, mert ahol igaz ügyért harcolnak, ott a lemondásnak, a reménytelenségnek és bátortalanságnak nem lehet helye.

Üdvözölve légy újév! Reményteljes küzdelmünknek nemcsak a harctereken, de a békés otthonban folytatott munkának is meglesz áldásos eredménye.

A magyar kultúra munkásai kiváló harcosoknak bizonyultak nemcsak künn a harctereken, de bent az édes hazában is. Megmutatta ezt a magyar tanítóság számtalan esetben, midőn a haza áldozatokat is kivánt.

Ilyen lelkes, ilyen odaadó hadsereggel a világot is meg lehet hódítani. Hódításaink tért nyertek a szívekben s az agyban egyaránt s reméljük, hogy a béke idején nem marad el a méltó jutalom.

A magyar tanítóság rendületlenül bízik abban, hogy munkáját méltóképpen értékelni fogják.

Ezzel a reménységgel lépünk át az új évbé. Kívánjuk, hogy az új esztendőben egy percre se lankadjunk, hanem fokozódó erővel harcoljunk a sötétség, a tudatlanság ellen. Kívánunk békés, boldog és szerencsés újévet.

Szerk.

Hadikölcsönjegyzési idő meghosszabbítása.

Az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezeténél a hadikölcsönnek heti befizetés mellett való jegyezhetése lehetővé tette, hogy a jegyzésben a szegényebb osztályhoz tartozók s általában készpénztől nem rendelkezők és az iskolai tanulók is résztvehessenek. Az említett hitelszövetkezetnek ezen kedvező és felette gyakorlati intézkedésére annak a lakosság körében való terjeszthetése szempontjából körlevélileg hívtam fel tankerületem tanítóságának figyelmét, melynek kiegészítéseképpen jelzem, hogy a hadikölcsönjegyzés határideje az 1917-ik év január hó 8-ikáig meghosszabbítván, ugyanazon ideig — a vett értesítés szerint — az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezte is elfogad hadikölcsönjegyzéseket az említett heti befizetések mellett. Felhívom tehát tankerületem tanítóságának figyelmét a kedvező alkalomra, miután úgy a hazafias cél, mint a lakosság érdekében a jelzett módon tovább is kifejtetheti tevékenységét, mely eljárásáról és annak eredményéről jelentéseit érdeklődéssel várom.

Eperjes, 1916. december 27. Szabó Elemér s. k.,
kir. tanfelügyelő.

Széljegyzet a majdani iskolához.

(Folyt. és vége.)

A bükkmakk szedéséről, melyet hazánk óriási olajhiányának enyhítésére dr. Jankovich Béla közokt. u. miniszter a háború tartamára a tanítóságra bízott, olvasom, az Olajközpont fizet kilo-

grammjáért 80 fillért, ebből 30-at kap az erdő birtokosa, 50-et az iskola pénztára s ezen 50 fill. 1/2-e illeti a gyűjtést vezető tanítót. Ebben van egy új momentum, maga a gyermek szerez pénzt; akinek volna is kifogása az iskolai takarékpénztár ellen, hová a tanuló a szüleitől kapott pénzt adja, ha saját szerezte pénzt beteszi, ez más. Sokféle mást is gyűjtöttek most jótékony célra; különféle magokat: szilva-, barackmagot, akácot, szeder-cserjelevél, csalán, gyógynövények, gummi, kaucsuk, ócska vas, gyapjú, gyapot, vászon posztó; szóval minden hulladékot értékesítettünk, jött Budapesten a gyűjtőkocsi, majd a katonakocsi, rárakták. Az anyag fennmaradása — ne vesszen semmi se kárba — a háború utánra is kifizetné magát, mind érték: a csont, az üveg; eszembe jut a Budapesti Hentesek s Mészárosok Csont-értékesítő-Egyesülete, Zágrábban is van gyáruk, továbbá emlékszem, figyelmeztettek Budapesten, a csatornákból kellene kiszedni a zsíros maradékokat, szappant főzhetni belőle, a vadgesztenyét preparálhatni állati takarmánnyal, az ételmaradékokat a háború eleje óta használják a célra Németországban: ha mindezekből a mostani új dolgokból egypár felmarad a háború utánra is, a tanulók spórolást tanulhatnának a maguk pénzével. Mindezek a gyűjtések felérnek a szivarvegek gyűjtésével, ezt is kell elevebb életre kelteni, ne vesszen el semmi, értékesítsünk mindent, minden gombát az erdőben, minden bogot — essék szó s tanítás e kettőről az iskolában: így tanítunk spórolni az anyaggal, a mi éppen annyit ér, mint ha spórolni tanítunk a rajta szerzett pénzzel.

A vallás- s közokt. u. miniszter papirspórolásra is adott ki rendeletet, ahol lehet, irassunk palatáblára, füzetekben ne engedjünk üres egész vagy féllapokat. E téren sok volt a tékozlás; volt tanító a polgári iskolánál, tapasztaltam, hol az iskolai írásbeliek javítására túlzásos margót hagytak vagy az átellenes lap üres maradt, ugyanazon lapon nem kezdtek új írásbelit. Maradjunk meg e rendeletnél s tanítsuk gyermekeinket ekkép is takarékoskodni, hiszen a háború után amúgy is sokáig lesz még drágaság anyag hiányában. A minap beszéltem egy vasbütorgyárossal, a gyár nem dolgozik; felteszi, a háború után sokáig nem kap nyersanyagot, nem tud majd dolgozni. Annál inkább maradjunk a háborús anyaggyűjtésnél s kössünk össze vele takarékosági tanítást. Ha a tanuló maga gyűjt s szerez, jobban fogja megbecsülni, mint azt, mit mástól kap.

Könyveit a tanuló az év végével el szokta adni, ha jobb állapotban tartja addig, többet kap érte; elrongyolhatja annyira hogy már hasznavehetetlen és semmit se ér. Ha a könyvek tisztántartására tanítjuk, ne firkáljon rá, kimélje a külsejét, nemcsak takarítatunk vele, hanem tisztaságot is tanul gyakorlatilag, oldalpillantást vehetni a ruhák stb. tisztaságára, a tisztaság oly lényeges minden vonatkozásában, nemcsak a kezeknél s arcnál, hanem az istállóban is, a baromfiudvarban is, hogy pénzértéket, emberi s állati egészséget is képvisel.

A kartársak fogják tudni, ők vidékükön mindezekből miket valósíthatnak meg, rajta! Ilyképen is foglalkoztatjuk a tanulókat, szoktatjuk munkára s e munkában találják legjobb szórakozásukat is. Anélkül is ad az iskola munkát, a tanulóiskola magában véve is munkaiskola, amivel a világegyetem akarom mondani, hogy a modern munkaiskola követelésének nincs sokban igaza, csak túlozni nem szabad! Van egy kollégám, ki a miniszteri elemi Utasításokból kiolvassa, hogy az elemiben nem szabad általában házifeladatot adni. Nem osztom e nézetet; házimunkára, a tanító vezetése nélkül is kell szoktatni a tanulókat, a középiskolába lépő tanuljon

otthon dolgozni, mielőtt odalép, mert akkor már késő. A könyv arra való, különben nem kellene. Mit csinál a gyermek hosszú téli estén, ha iskolai könyvtár sincs? S az élet is munkát követel!

Freund Bernát.

Hadi-zászlószög.

(In memoriam 1914—1916)

Az a titáni küzdelem, melyet Ausztria-Magyarország hűséges és nagy szövetségeseivel, Németországgal karöltve, Törökország és Bulgária hathatós támogatása mellett idestova két esztendeje — mondhatni — a félvilággal folytat, annyi babért font már a diadalmas szövetséges fegyverekre, hogy az már ma is méltón bámulatba ejti e világháborúban érdekelt és nem érdekelt népeket egyaránt. S ha majd fölkel a történelem napja s megvilágítja mindazt, amit ma szorongó ellenfeleink keserű és irigy hallgatással a homályba iparkodnak tenni, soha dicséltesebb napokat még nem fűzött Cio a világtörténelemben S amíg kérdezzük, hogy mi az oka annak, hogy zászlóinkat győzelemről győzelemre viszik katonáink, erre csak két feleletünk lehet. Az egyik az, hogy hadseregünk minden egyes tagja, a legelső vezetőről a legutolsó katonáig tudja, hogy igazságos ügyért fogott fegyvert. Ez a tudat fokozza testi és lelki erejét, ez acélozza meg a kardját s e miatt sepi el maga előtt a részben haszonlesésből, részben öntudat nélkül harcavitt ellenfeleink százazreit és millióit. De van még egy másik tudatos érzése, mely nem értékelendő kevesebbre amannál. Tudja, hogy mialatt hős munkájával a harcterek véráztatta földjén száguldottak diadalról diadalra, itthon az apák és testvérek, a nemzet egész fegyvertelen zöme szintén diadalmasan megvívta csatáját. Megvívta keze munkájával, takarékosága gyümölcseivel és amit elsősorban kellene említeni, lángoló hazaszeretetének áldozatkészségével. Tudja, hogy bármily veszedelem érje őt a harcmezőn, az itthonmaradottak nem feledkeznek meg gondoskodni róla s hozzátartozóiról. Künn a harctéren a nemzet kardja, itthon pedig szíve győzhetetlen erővel sugározza be Szent István koronáját. Helyesen mondotta Magyarország miniszterelnöke egyik beszédében, hogy: «vajjon ennek a nemzetnek minden fia, ennek az országnak minden polgára nem mutatja-e az áldozatkészség, a jótékonyosság folytonos példáiiban, hogy a háborúban abban az irányban is megvan a maga buzdító, fel-emelő hatása, hogy a jótékonyosság, a szeretet jölvő nemtője áldásosabban működik most, mint a béke mindennapi foglalkozásai között?» Valóban a háború megérteti az emberekkel, hogy nem állhat minden egyes egyén ugyanazon a helyen, de bárhol áll is, szolgálhat és kell is szolgálnia a közös cél elérésére. Ennek a tudatában az Országos Hadsegélyző-Bizottság Jelvényosztálya fordul újból a hazafias magyar társadalomhoz, hogy a jótékonyosság egy újabb forrását nyissa meg számára; ugyanis egy művészi kivitelű, fémből készült Hadi zászlószöveget hoz forgalomba, mely díszes tokkal együtt 15 koronába kerül. Azok a néma zászlók, melyek nem harctéren, hanem itthon maradvak jelképezik az egyes erkölcsi testületeket, egyleteket, társulatokat, jogi személyeket stb., nem lehetnek el anélkül, hogy egy egységes jelvényrel a most folyamatban lévő nagy korszak emlékéit meg ne örökössék. De nem maradhat el e jelzés az egyházi zászlókról sem, amelyek a mennyi dicsőséget hirdetik, — hirdessék együtt a vitéz hadseregeink földi dicsőségét is. Hirdessék az

zö-
on.
ma
rral
kül
J.
Or-
kén
szö-
yen
ató,
ök-
vos
tási
den
ese.
toly
ltáló
rvos
ülö-
ével
djai,
fiz.
ülés,
or-
Az
zeti
ként
ál a
edig
a 10
kező
oga-
nöhl
mitz
anó,
dr.
dr.
inné,
acon
il. A
tassa
di-
égadó
595
146
245
1220
4450
5250
0885
74-
1410
8858
0984
15-
3953
8110
9578
5607
50-
-
70-
8250
6980
12037
9949
730-
19315
-
16382
13503
-
19140
14932
354-
99735
25095
25095
29940
14
15

igaz úgy diadalát, melyért küzdünk, díszeljen ott e szög minden zászlón az igazság győzelmének emlékére, megörökítésére annak, hogy Magyarország fennmaradásáért és egy újabb, dicsteljesebb s talán boldogabb ezredév meg-alapozásáért folyik a küzdelem: «In Memoriam 1914—1916.» mint e Hadi-zászlószög jellegé mondja. De nem mulasztják el zászlóknak ezen emlékeztető jelvényvel való díszítését a hatóságok, községek és közintézetek mellett a *népiskolák* sem, melyek zászlóin szintén kell, hogy dicsőséggel hirdesse a zászlószög a nagy idők emlékét. Ezúttal nem hallgathatjuk el azt sem, hogy a Hadi-zászlószögek terjesztését és az egész akció felkarolását a vall- és közokt.-ü. miniszter is az iskolai igazgatóságok figyelmébe ajánlotta. A hazafias magyar tanítóság, mely eddig is minden háborús jótékonyági akcióban lelkesedéssel kivette a maga részét, biztosra vehető, hogy ez alkalommal sem vonja meg hathatós támogatását a most ismerttetett nemes, jótékony és mindenekfelett emlékeztető köz-tevékenységtől és módot fog találni arra, hogy ezen zászlószög semmiképen sem maradjon el zászlójáról, mely csekély 15 kor. költség az iskolánál megtakarításból vagy egyéb rend-kívüli jövedelemből volna fedezhető, vagyis anélkül, hogy ezáltal a tanulók, illetőleg a szü-lők bárminemű anyagi megterhelése kívánatnék. Szilárd meggyőződésünk tehát, hogy amely iskolánál még nem történt meg az iskola igazgatójának, tanítójának fölöttébb gondját fogja képezni a díszes jelvénynek mielőbbi be-szerzése és az iskola zászlójára való feltűzése, hadd hirdesse e szép jelvény az utókornak a nagy idők emlékét és szolgáljon méltó emlé-keztetőül az ifjúságnak azon nagy idő- és küz-delemre, mely elsősorban is érte, és ő bol-dogulásáért és egy szebb jövő kivívása remé-nyében folyt le. Legyen minden iskolának nagy és emlékeztető ünnepe a Hadi-zászlószögnek zászlójára való beverése, mely ünnepély az ifjúság és község lakosságának részvételével méltó legyen a nagy idők emlékéhez. Termé-szetesen a vármegye tanítóságának minden ezirányú közreműködése kötelességszerűleg a vármegye kir. tanfelügyelőségének bejelentendő, legyen hivatalos dokumentuma a legilletékesebb vármegyei tanügyi hatóságnak a megyei haza-fias és lelkes tanítói kar ezirányú működéséről is. Még ki kell emelnünk, hogy a Hadi-zászlószög beszerzése és annak a zászlóra való ünnepélyes beillesztése ügyében az iskolai jelen-téseket érdeklődéssel várja a vm. kir. tanfel-ügyelői hivatal.

Körlevél.

4055—1916. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvárm. valamennyi népoktatási iskolájának.

A vallás- és közokt.-ü. miniszter úr 1916. november 25. iken 15.242—1916. eln. sz. alatt hozzám a következő rendeletet intézte:

«Az 1915. évi 16.329. eln. sz. rendeletemre való hivatkozással, azoknak a cikkeknek a jegyzékét, amelyek a hatóságok beszerzéséről szóló kimutatások szerint rendszeres szükségletet képeznek, de hazánkban ezidő szerint elő nem állítatnak, idezárva azzal az értesítéssel küldöm meg Címnek, hogy a jegyzékben felsorolt cikkek külföldről való beszerezhetőségére az engedélyt az 1917. év tartamára már most megadom.

Figyelmeztetem azonban a Címet egyúttal arra is, hogy a jegyzékben fel nem sorolt cikkeknek a külföldről való beszerzéséhez az 1917. évi III. t.-c. 13. §-a értelmében az engedély a jövőben is minden egyes esetben külön esz-közölnendő ki.»

A szóban forgó cikkek a következők: akta-fűzőgép, ampère-méter (iskolai célokra belföldön is készítik), anilin festékek, arabmészga, darabos (oldott ragasztógummi hazánkban is készül), ár, aszbesztlemezt, aszbesztzinór, bársony (plüs készül az országban), cérnagomb és cipógomb, cipészvarrógép, csontgomb, dugóhúzó, erdei mag-veitőgép (Hacker-féle), ébresztőóra (villamos éb-resztőóra belföldön is készül), fénymásoló milli-méterpapiros, habkő, hajnyírógép, hegedűhúr, horgolóűtő, írógép, írógépalkatrészek írógépkel-lemek készülnek az országban), kaloriméter, kerékpár, kézinymoda gummból, légsúlymérő, litografiai kő, másoló-vázon, mérőpálca (össze-csukható), mikroszkóp, milliméterpapiros tekercs-ben (ívekben hazánkban is készítik), nyomdakő, óraüveg, palatábla, palavessző, planiméter, platina-

cikkek (laboratóriumi célokra) poliméter, Rönt-gen-készülékek orvosi célokra (iskolai célokra belföldön is készül), szíjgyártóűtő, szivacs, sztaniol-papiros, üvegyöngy, üvegtoll, varróűtő, varró-géptű, voltméter (iskolai célokra hazánkban is készítik).

Miről Címet tudomás és szoros mihez tartás végett értesítem.

Eperjes 1916. dec. 18-ikán. Szabó Elemér s. k., kir. tanfelügyelő.

Hírek.

Figyelmeztető. Az állami, községi és fele-kezeti iskolai és óvodai kartársaink, valamint kartársnőink által kiadott körlevél értelmében az V. hadikölcsön jegyzése körül kifejtett tévé-kenységről a jegyzési idő lejártával, vagyis dec. 22-ikén nyomban jelentés volt teendő a várm. kir. tanfelügyelőségnek; amennyiben még sem történt volna meg a szükséges jelentés, most már késedelem nélkül beterjesztendő a jelzett hivatalnak, melyben részletesen elsorolandó, hogy kartársaink saját részükről mennyi hadikölcsönt jegyeztek, mennyit jegyzett az ifjúság és az iskola hatása alatt a lakosság. Hasonlóképpen a kato-nák karácsonyára eszközölt gyűjtések eredmé-nyéről még be nem küldött jelentések is hala-déktalanul beterjesztendők a kir. tanfelügyelői hivatalnak.

Helyettes-tanítók háborús segélye.

A m. kir. minisztertanácsnak határozata értelmé-ben, az 1915. évi XXII. törvénycikkben felsorolt állami alkalmazottakon kívül az 1916. november 1-jétől háborús segélyben részesíthetők azok a helyettes tanítók is, akik rendszeresített tanítói álláson az egész iskolai évre szóló megbízással teljes óraszámmal működnek s egy rendes tanító működését látják el; továbbá azon hitoktatók is részesülnek a jelzett segélyben, akiknek a hitoktatás a főfoglalkozásuk és akik teljes heti óraszámmal s az egész iskolai évre szóló meg-bízással működnek. A tanítói oklevéllel bíró helyettes tanító a 600-koronás, a tanítójelölt vagy óvónői oklevéllel bíró helyettes-tanítók pedig a 450-koronás háborús segélynek az 1916. évi november hó 1-jétől a szorgalmi idő tartamára eső havi részleteiben részesítendők. A hitoktatók pedig a 600 koronás háborús segélynek az 1916. évi november hó 1-jétől számítandó havi rész-leteiben részesülnek és pedig az állandó jelleg-gel alkalmazott rendes hitoktatók, akik jutalom-díjukat is 12 havi felosztással kapják, korlátozás nélkül; csupán a tanévre alkalmazott hitoktatók pedig a szorgalmi idő tartamára való korlátozással. Továbbá az 1913. évi XVI. t.-c. alapján fizetés-kiegészítő állományban részesülő községi és hitfelekezeti el. iskoláknál működő segéd-tanítók és segéd-tanítónők hasonlóképpen részesülnek háborús segélyben; még pedig a szabályszerű tanítói oklevéllel bíró segéd-tanítók és segéd-tanítónők évi 600 kor.-val, míg azok a segéd-tanítók, kik csupán óvónői képesítéssel bírnak vagy csak tanítójelöltek, évi 450 kor. nak azokra a hónapokra eső havi részleteit kaphatják, amely hónapok a szorgalmi időbe esnek. Meg-jegyezzük azonban, hogy a segéd-tanítókat alkalmazott nyugalmazott tanítók, tanítónők és óvó-nők ezen működésük után háborús segélyben nem részesülnek.

Tanítói kinevezetés.

Jaszovszky Ilona okl. tanítónőt a kassa-egyházmegyei főhatóság a terynepátpataki róm. kath. el. iskolai tanítónői állásra kinevezte.

Óvodai felszerelés kiegészítése. A vall-és közokt.-ü. miniszter az eperjesi m. kir. áll. el. népiskolai tanítónőképző-intézettel kapcsolatos kisdédóvoda felszerelésének kiegészítésére a következő összegeket engedélyezte, és pedig: 1. munkaeszközökre 49 kor. 12 fill.-t, 2. könyvek beszerzésére 25 kor. 56 fill.-t és 3. játékeszközökre 77 kor. 70 fill.-t.

Járványos betegség. A vármegye alispánja a tótsóvári áll. el. iskolát az iskolaköteles gyer-mekek között fellépett vörheny-betegség miatt bizonytalan időre bezáratta.

Óvónők szabadsága. A háború folya-mata szükségessé tette, hogy az óvodák a kis-dedek állandó rendelkezésére álljanak, mely okból a vallás- és közoktatásügyi miniszter már a háború elején elrendelte, hogy az állami és községi óvodákban január hóban rendszeresített egyhavi szünet ne tartassék meg. A miniszter ezúttal azonban méltányolni kívánta az óvónők által

kifejezésre juttatott azon kérelmet, hogy a háború által előidézett rendkívüli közállapotok miatt két év óta elmaradt rendes egyhavi szünet helyett részükre rendkívüli szünet vagy szabadság enge-délyeztessék; ezért az 1917. január és február havában hatheti szünetet engedélyez mindzok-ban az állami és községi óvodákban, ahol ezt a helyi viszonyok lehetővé teszik. Ahol azonban a helyi viszonyok indokoltá teszik, hogy a kisdédóvó intézetek állandóan működésben ma-radjanak, a két vagy több óvónővel bíró helye-ken felváltva 4—4 heti szabadságban részesül-hetnek az óvónők, s így természetesen a sza-badságidő alatt az óvónők egymást felváltva helyettesítik. Az oly helyeken pedig, ahol csak egy óvónő működik, az óvónőnek kétheti sza-badság engedélyezhető oly kikötéssel, hogy az óvoda a dajka vezetése mellett, ha az óvodai felügyelő-bizottság azt arra képesnek és alkalmasnak találja, tovább is működjék, mely idő alatt a felügyelő bizottság egy tagja, vagy a tanító (tanítónő) az óvodát naponként megláto-gatni tartozik. A szünetidőt, illetve szabadságot a helyi viszonyok, valamint az óvodai körzetek figyelembevételével, községi, városi óvodáknál pedig az illetékes autonóm hatóság hozzájárú-lásával a várm. kir. tanfelügyelő engedélyezi.

Az új bélyegilletékfokokozatok és a fe-lekezeti tanerők.

A bélyeg és illetékre vo-naikozó törvények és szabályok némely rendel-kezéseinek módosításáról szóló 1916. évi XXVII. t.-c. szerint új bélyegilletékfokokozatok állapítottak meg, mely bélyegfokokozatok alkalmazásának életbeléptetési ideje folyó évi december hó 1-ső napjában állapított meg Ezen rendelkezés alól azonban kivételt képeznek a közzolgálati alkalmazottaknak, ideértve a nyugdíjasokat, továbbá a közzolgálati alkalmazottak ellátást élvező hozzátartozóinak nyugtái, amely nyugtákat (vé-tibizonnyítványokat) a háború tartama alatt és a békekötéstől számított két éven belül nem az új, hanem az eddigi, hatályon kívül helyezett bélyegilletéki fokozatok szerint kell nyugta-bélyegilletékekkel ellátni. A törvény ezen rendel-kezése alapján azonban felmerült az a kérdés, vajjon az állami fizetéskiegészítésben részesülő nem állami (községi, hitfelekezeti stb.) felső és középfokú tanítézetű tanárok, polgári iskolai tanítók, elemi népiskolai tanítók, tanítónők és óvónők által valamely közpénztárból felvett illetményeikről kiállított nyugták bélyegilletéke tekintetében az említett kedvezmény alkalmazást nyerhet-e? A m. kir. pénzügyminiszternek az illetékes hatóságokhoz kiadott körrendelete értel-mében a felvetett kérdést a törvényhozás ama célzatának szem előtt tartásával kell eldönteni, mely arra irányult, hogy a közérdekekben működő és illetményeiket közpénztárból felvevő alkalmazottaknak a háborús viszonyok által már amúgyis kedvezőtlenül befolyásolt anyagi helyzete ez új fokozatok tételeinek megfelelő magasabb illeték lerovásával az eddiginél súlyosabbá ne tévessék. Ugyancsak az állandó illetményeket élvező alkalmazottak anyagi helyzetének elviselhetőbbé téte-lét és a háborús viszonyok következtében ezekre nehezedő terhek enyhítését tartotta szem előtt a törvényhozás a közzolgálati alkalmazottak hábo-rús segélyéről szóló 1915. évi XXII. t.-c. meg-alkotásánál, amelynek alapján a törvényben rész-letesen felsorolt alkalmazottak részére segélyek engedélyezendők. Ennek folytán a pénzügy-miniszter mihez tartás és az evgöntetű eljárás biztosítása végett kijelentette, hogy a nyugtáknak az eddigi bélyegilleték szerint való ellátása szempontjából közzolgálati alkalmazottaknak azokat kell tekinteni, akiket az 1915. XXII. t.-cikk azoknak tekint és akik e törvény rendelkezései alapján háborús segélyben részesítendők.

Nyilvános nyugtázás az Eperjesi Tanítók-házára befizetett összegekről. *Tagdíjak:* Jurics György 1914., 1915., 1916-ra 12 kor., Ludmann Paula 1916., 1917-re 8 kor., Petricskó Győző 1916-ra 4 kor., Szkurkay Manó 1916-ra 4 kor., Marschalkó Vilmos 1914-re 330 kor., 1915-re 70 fill., Becski Mihály 1915-re 330 kor., 1916-ra 70 fill., Girgasch Dezső 1916-ra 4 kor., Girgasch Dezsőné 1916-ra 4 kor., Lasztókay Margit 1916-ra 4 kor., Kozák Henriette 1916-ra 4 kor., Sommer Ilona 1916-ra 4 kor., Klein Mária 1916-ra 4 kor. *Községi hozzájárulások:* 1916-ra 2 kor.-val: Kende, Tarczaszentpéter, Mocsármány, Harság, Delmekakasfalva, Sósgyülvész, Aranybánya, Hernádszentistván, Hernádszokoly, Kavocsán, Sáros-kisfalva, Tapolcsány, Böki, Budamér, Jánoska, Lemes, Sárosberetty, Senyék, Somos Eperjes, 1916. dec. 23. *Slajchó* Mihály, pénztáros.

Az Eperjesi T

közölt nagyobb jegy

II. aláírási időszakába

119,400 K: Eperjes

100,000 K: Sárosvm.

József alispán újabb

Eperjesi Takarékpén

350,000 K);

37,450 K: Bártfai Ta

(össz. 203,750 K);

29,650 K: Glatstein S

16,000 K: Katscher

12,000 K: Havrila-T

11,000 K: kk. Gunk

kir. adóhivatal);

10,000 K: Semsey

Gleichen Ottó Dem

András érdekében

9000 K: N. N.;

7000 K: 15. tábori

Baumöhl Henrik);

6500 K: Csajka József

6000 K: Mátray Ilon

hart János Tótsóvá

5000 K: Pongrácz B

Béla, Lipták Ambr

Botko János Hideg

4000 K: Szuchy Emi

József, Szladek Milá

Kisszeben, Baran M

Felsősebes, Szabol

mány, Potocsnayk M

Tótsóvár, Vaszilik

3400 K: Olyha Anta

3000 K: Róm. kath.

B. E., Duch Györg

Németsóvár, Harcsa

György Kende;

2850 K: Timkó And

2750 K: Gerbery Sá

2500 K: Ravasz And

2400 K: Hovanyecz

2300 K: Tengi Józse

2000 K: Dobay Józ

Gottlieb Soma, Kl

Józsefné, Rottenbe

János, kk. Medvecz

adóhivatal, Poloviso

Verespej Anna Kiss

kath. lelkész Kuro

egyház toronyalapj

csek György, Fuch

Hreha József és

Mizsik György Ném

ság, Jakubik József

János és Sztrednya

Matus József Vidu

László, Adamkovics

Gula Anna Kissáro

Delnekakasfalva, K

1700 K: Andaházy K

1600 K: Varga János

Mocsármány, Csajka

János és neje Sáros

1500 K: Péchy Mikló

mány, Drobni Imre

csármány, Andrejko

1400 K: Szojka Sánd

Ádám Aranypataka,

Olyha Györgyné T

Kissáros;

1300 K: Feczko Ann

Jánosné Aranypataka

falú;

1200 K: Szalay Lujza,

Ádám Aranypataka,

Anna Nagysáros, K

Nyemecz Baran J

Onofrej Anna Sósúj

mér, Krajnyák Andr

1100 K: Kozsura János

Erdősce;

1050 K: Dobránszky J

1000 K: Gresko József

Pjatak Ilona javára d

János, Rencsko Ádám

dekében a m. kir adó

Buzgó János, Nudzik

Hudák Gábor Szina,

bánya, Kellő Sándor

Ferenc Sóbánya, Sim

Az Eperjesi Takarékpénztárnál esz-
közölt nagyobb jegyzések az V. hadikölcsön
II. aláírási időszakában:

- 119,400 K: Eperjes város gyámpénztára;
100,000 K: Sárosm. közönsége nevében Tahy
József alispán újabb jegyz. (össz. 115,000 K);
Eperjesi Takarékpénztár újabb jegyz. (össz.
350,000 K);
37,450 K: Bártfai Takarékpénztár újabb jegyz.
(össz. 203,750 K);
29,650 K: Glattstein Simon körjegyző Kelembér;
16,000 K: Katscher Antónia Héthárs;
12,000 K: Havrila-Turek Mária Tótsóvár;
11,000 K: kk. Gunka Anna érdekében a m.
kir. adóhivatal;
10,000 K: Semsey Ottó és neje, br. Uslar-
Gleichen Ottó Deméte, Hoffmann József, Jurek
András érdekében a m. kir. adóhivatal;
9000 K: N. N.;
7000 K: 15. tábori tarackos-ezred tisztikara
Baumöhl Henrik;
6500 K: Csajka Józsefné Kellemes;
6000 K: Mátray Ilonka tanítónő Oszikó, Len-
hart János Tótsóvár;
5000 K: Pongrácz Bertalan javára dr. Máriássy
Béla, Lipták Ambrus, Sebej János Tótsóvár,
Botko János Hidegkút;
4000 K: Szuchy Emilné, Fried Simon, Kovaly
József, Szladek Miláda, N. N., Verespej Teréz
Kisszeben, Baran Mihály és Karahuta Mária
Felsősebes, Szabol Fagulya Anna Mocsár-
mány, Potocsnyák Mihály Sóvár, Olyha György
Tótsóvár, Vaszilik József Máté;
3400 K: Olyha Antal Sóvár;
3000 K: Róm. kath. plébánia, Schwarcz Ede,
B. E., Duch György Orló, Krajnyák György
Németsóvár, Harcsár Mátyás Kissáros, Dorkó
György Kende;
2850 K: Timkó András Tapoly megyes;
2750 K: Gerbery Sándor és neje;
2500 K: Ravasz Andrásné Mocsármány;
2400 K: Hovanyecz András Erdőske;
2300 K: Tengi József Hajtóra;
2000 K: Dobay Józsefné, Kovács Józsefné,
Gottlieb Soma, Klein Herman, özv. Bodnár
Józsefné, Rottenberg Sándorné, Ocskovics
János, kk. Medvecz János érdekében a m. kir.
adóhivatal, Polovicsák Berta Zemplénróna,
Verespej Anna Kisszeben, Petricskó Illés gör.
kath. lelkész Kuró, Németjakabvági ev.
egyház toronyalapja Németjakabvági, Pola-
csék György, Fuchs Vilma, Lichvár János,
Hreha József és Frankó Mária Tótsóvár,
Mizsik György Németsóvár, Sebes János Har-
ság, Jakubik József és neje Lubócz, Korecskó
János és Sztrednyák András Mocsármány,
Matus József Vidumanyec, Balázs András
László, Adamkovics Anna, Miscsik Anna és
Gula Anna Kissáros, Ivaneczky Baran Mária
Delnekakasfalva, Kovács Józsefné Monyhád;
1700 K: Andaházy Kubinyi Mária;
1600 K: Varga János Janó, Bombik Barbara
Mocsármány, Csajka József Kellemes, Kundrát
János és neje Sárosújfal;
1500 K: Péchy Miklós és György Sztankaher-
mány, Drobni Imre és Drobni András Mo-
csármány, Andrejkovics Andrásné Finta;
1400 K: Szojka Sándor Ferzso, Zámboreszky
Ádám Aranyapataka, Sztraka János Erdőske,
Olyha Györgyné Tótsóvár, Havrilla János
Kissáros;
1300 K: Feczko Anna Poprádokrös, Kvkár
Jánosné Aranyapataka, Jurasek Mihály Terjék-
falu;
1200 K: Szalay Lujza, Varga Anna, Hovanyecz
Ádám Aranyapataka, Bezeg Mária és Feczmann
Anna Nagysáros, Kusnyir András Kissáros,
Nyemecz Baran Jánosné Tarczaszentpéter,
Onofrej Anna Sósújfal, Grega János Buda-
mér, Krajnyák András Janó;
1100 K: Kozsura János Opálbánya, Pavlik János
Erdőske;
1050 K: Dobránszky József Szinye;
1000 K: Gresko József javára dr. Máriássy Béla,
Pjatac Ilona javára dr. Máriássy Béla, Matvija
János, Rencsko Ádám, kk. Lipták Miklós ér-
dekében a m. kir. adóhivatal, Zlatohlavi János,
Buzgó János, Nudzik Margit Kapinémefalu,
Hudák Gábor Szina, Hannel Ágoston Arany-
bánya, Kellő Sándor Kiskőrösfő, Malcovszky
Ferenc Sóbánya, Simkay Anna, Bacher Mi-

hály, Szedlák János és Ringer József Német-
sóvár, Sztaskó András és Székely Ferenc
Tótsóvár, Lukacsik Dorottya Sóvár, Klimov-
szky József Tapolybeszterce, özv. Orsulyák
Jánosné, Orsulyák János és Hrubí János Mo-
csármány, Havrilla Béla, Hercz Artúr, Van-
csó András és Fuchs András Palonca, Jaku-
bek Mihály Kellemes, Sebes Kimák Anna
Szárzavölgy, Hajduk János és neje Lubócz,
Szabó János Berzenke, Olejnyik Bodnár Anna
Sárosszentimre, Szenderák István Kánápuszta,
Rusinkó András Sárosbuják, Schiller Jánosné
Böki, Minarcsik Dorottya és Baran Mária
Delnekakasfalva, Ander Mihály Sósgyülvész,
ifj. Karahuta Mihály Sebesváralja, Biáth György,
Demjan János, Demjan József, Czelyuch Mária,
Knap János Jass, Holda Márton és Hoffej
György Ferzso, Benka András Aranyapataka,
Szokol Mihály, Balascsak Simon, Demjanics
Mihályné és Balascsak János Felsőtaróc, Sze-
rancsak Jánosné Alsótaróc, Schott János és
Gyán József Tapolytarnó, Kascsák István
Sebeskellemes, Zelinka György Tarczaszent-
péter, Lukács János Kisladna, Tutkó János
Zsegnye, özv. Kusnyir Józsefné Harság, Lutter
Erzsébet Szinye, Simkó József Sebesalga,
Pankuch János Lada, Szenkó Péter Máté.

Azonkívül 1000 koronán aluli tételekben
68,500 K. Az összes jegyzés tehát az I. és II.
aláírási időszakban **2.060,950** korona.

**Felhívás és kérelem a kassai cs. és kir.
katonai főrealiskola volt növendékeihez, taná-
raihoz, illetőleg ezek családjaihoz.** A gorlicei
királysobor bizottsága hálás érzéssel emlékezően
meg a nagyközönség, az intézet jóbarátai és
pártfogói bőkezű adományairól, elsősorban Kassa
sz. kir. város nagyérdemű tanácsa 1000 koronás
adományáról, mely további gyűjtéseink alapját
vetette meg, örömmel észlelte, hogy az alig 10
hóval ezelőtt közzétett felhívásunk, mely az inté-
zet kertjében felállítandó királysobor s egyúttal
a gorlicei hősök emlékét megőrkítő emlékmű
javára adakozásra szólította fel a nagyközönsé-
get, oly meleg pártfogásra talált, hogy a gondolat
megvalósítása immár biztosítva van. A cs. és kir.
hadserégfőparancsnokság is rokonszenvvel kíséri
igyekezetünket, minek jeléül megbízta a szobor-
tervezetek megmintázásával a jelenleg hadiszol-
gálatot teljesítő kiváló szobrászaink közül a
következő művészeket: Strobl Lajos, Ligeti
Miklós és Maróthi tanárokat, valamint Lukácsi
szobrászművészt. Az eredeti gondolat az idők
folyamán kibővült. Ma nemcsak megdicsőült
urunk- és királyunkat, nemcsak a gorlicei sors-
döntő ütközetek diadalmas hőseinek emlékét
akarjuk jelképiesen megőrkíteni, hanem azt
akarjuk, hogy a megalkotandó műemlék hirdesse
egyúttal, ércbe vésve, mindazon kassai hősök
emlékét is, akik e világförgeteg bármely har-
terén, bármikor is, vérükkel pecsételték meg az
intézetből való kilépésükkor letett hűségü-
ket. Mielőtt tehát nagynevű szobrászmestereink
az I. Ferenc József, Gorlice és Hősök emlékmű-
vét megtervezik, tudni akarjuk, hogy máig hány
ily halhatatlan hősnök neve kerül az emlékműre.
Az intézet parancsnoksága felkéri tehát az intézet
hősi halált halt volt növendékeinek vagy taná-
rainak családjait, sziveskedjenek közölni az in-
tézet parancsnokságával a megdicsőült hős baj-
társaink neveit és személyi adatait. Kérjük külön-
sen a következő adatok lehető pontos közlését:
Mikor volt az intézet növendéke vagy tanára?
Mikor hagyta el az intézetet? Fegyverrel kezé-
ben, a harctéren lelte-e hősi halálát vagy sebeitől
kínzóztatva kórházban halt-e meg? Kérjük hősi
cselekedeteinek leírását! Mikor és mely harctere-
ken harcolt? Esetleges kitüntetéseinek milyensé-
gét és számát. Mindenekelőtt azonban teljes
nevét és rangját. Megjegyezzük, hogy intézetünk
megalapítása (1853.) óta különböző rendű katonai
nevelőintézet volt és jelen felhívásunk azokra is
vonatkozik, akik csak átmenetileg töltötték itt
tanulóéveiket (az egykori cs. és kir. katonai alreál
iskolában), végleges kiképzésüket azonban másutt
nyerték. Az intézet parancsnoksága és tanárikara

az alakítandó Hősök termében (Ehrensaal) egy
hadi-múzeum alapítását is elhatározta, mely célra
összegyűjt minden tárgyat, mely a háborúval
összefüggésben van, különösen azonban olyanokat,
melyek az emlékművön megőrkítendőktől származ-
nak. Ama kéréssel fordulunk tehát a hősi
halált halt, intézetünk volt tagjainak családjaihoz,
sziveskedjenek az esetleg birtokukban levő ily
tárgyakat, mint pl. lövedéket, fegyvert, érmeket,
ruhadarabokat, leveleket, fényképeket, nyomtat-
ványokat, feljegyzéseket stb. stb. kegyeletes meg-
őrzés végett az intézet parancsnokságának be-
küldeni. *Kovács Ernő* őrnagy, a kassai cs. és kir.
katonai főrealiskola parancsnoka.

Értesítés. A kassai keresk. és iparkamara
felhívja az érdekeltek figyelmét a minisztérium
3500. sz. rendeletére, enyvygártásra szolgáló
mindenféle enyvbőrnek vasúton, hajón vagy
gépkocsin történő szállításához szükséges igazol-
ványok tárgyában; 2499. sz. rendeletére a zsi-
radékok és zsírsavak vasúton, hajón vagy gép-
kocsin történő szállításához szükséges igazol-
ványok tárgyában; 2553. sz. rendeletére az egyes
állati eredetű zsiradékokért követelhető legma-
gasabb ár megállapítása tárgyában; 3830. sz.
rendeletére a pamut, pamutfonalak és ezekből
előállított árúk forgalombahozatalának korláto-
zásáról szóló 2489. sz. rendelet kiegészítése tár-
gyában; végül a 3870. sz. rendeletére a had-
felszerelési cikkekre vonatkozó közszállításonkál
alkalmazott ipari munkások munkaszerveződései
tárgyában, amelyeknek teljes szövege a kamara
hivatalában megtekinthető.

KÖZGAZDASÁG.

Aktuális közgazdasági hírek.

**A nagy bankok kapcsolódása az
élelemdrágtásba.** A közhit a bankokat is
okolja a nagy élelmiszerdrágulásért. A nagy
bankok egyrésze ezt a vádat mindig azzal hártja
el magáról, hogy nincs árúüzlete és mindössze
annyi köze van egyes kereskedőkhöz és élelmi-
szervállalatokhoz, hogy előleget ad az árúkra.
Csakhogy épp az ilyen előlegnyújtás mozdíthatja
elő a legveszedelmesebb módon az árúzsorát.
Mert a bank az árúra, amelyet a tulajdonos
rendesen árspekulációból hosszabb időre elrak-
tároz, nemcsak kamatra ad előleget, hanem ren-
desen részese a haszonnak is és így neki is
közvetlen érdeke, hogy az árú minél tovább
maradjon a raktáron, minél később kerüljön a
fogyasztóhoz, mert csak így lehet drága és így
hozhat neki nagy hasznot. Multkorában lefog-
laltak például a közraktárakban szardiniát, amely
már hónapok óta itt fektűt. Most ugyanaz a
bank (magyar-cseh iparbank), amely a lefoglalt
szardiniáknál is érdekelve volt, egy másik, szintén
jelentékenyen megdrágult árúból is nagy mennyi-
ség visszatartását segítette elő. Ez a bank a leg-
közelebbi multban elárvereztet 161 láda teát,
amelyre közel másfélszáz ezer korona előleget
adott és amely egy ismert szállítónak raktárá-
ban hever. A tea ára megtöbbszöröződött, a
spekuláció hallatlan visszaélésekre ragadtatja
magát. Ilyen körülmények között mi a szerepe
a banknak, mikor horribilis előlegekkel segíti elő
az árúval való spekulálást? Ez a megjegyzés
nemcsak egy bankra illik, hanem illik mind-
azokra a nagy bankokra, amelyek hasonló üzlete-
ket kötnek és kizárólag abból a rideg szem-
pontból indulnak ki, hogy az árú-előleg nyújtása
törvényes üzletkörükhöz tartozik, tehát joggal
kötnek ilyen üzleteket. Ilyen időkben azonban
nemcsak a jog, hanem az etika szempontjai is
kötelezők.

Gabonahiány az ellenségnél. Már be
is vallják, de még csak egy millió kvarterre teszik
a földözetlen hiányokat. Na, lesz ez még másképp is.

zö-
on.
ma
rral
kül
J.
Or-
kén
zö-
yen
ató,
ök-
vos
tási
den
rese.
toly
ltáló
rvos
ülö-
ével
djai,
fiz.
ülés,
or-
Az
ézet
ként
ál a
edig
a 10
kező
oga-
nóhl
mitz
ianó,
dr.
dr.
inné,
acon
il. A
tassa
di-
igadó
595
146
345
4220
4450
5250
0885
74-
1410
8858
0984
15-
3953
8110
9578
5607
50-
70-
8250
6980
12037
9949
130-
19315
-
6382
3303
-
49140
14932
354-
99735
25095
25095
20040
14
5

Gazdasági gépeink árát is az osztrák kormány szabja meg. Zárlat alá vette t. i. az összes gazdasági gépeket. Eladni csak az ő engedélyével szabad. Persze akkor annyit és úgy, ahogyan, amikor és amennyit ő lát jónak. S mivel a mi gazdasági gépgyáraink jó része osztrák vállalat, sőt gazdasági gépeink nagy része még mindig odaátról jön, hát elképzelhető, hogy micsoda kényszerhelyzetet teremthet itt megint az osztrák kormány. Rosszabbat minden tiroi gabonavámnál, annabergi csatlakozás megtagadásánál s szénzállításaink meggátolásánál. Csak aztán ne az legyen a vége, hogy majd itthon gyártjuk a gépeinket még nagyobb mértékben az eddiginél s függetlenítjük magunkat ebben is tőlük.

Működnek a romániai petroleumtelepek. Berlinből jelentik, hogy a romániai petroleumforrásokon és -telepeken a szándékos rongálások csekélyek, úgy, hogy az üzem azonnal megkezdődött és a finomítógyárak egyre nagyobb munkaerővel dolgoznak. A környékbeli lakosság készségesen vállalkozik a munkára. A legnehezebb feladat a kiaknázott és finomított olaj elszállítása.

Olcsóbb már a kőolaj, amióta a szoros értelmében kiverekedtek jó és vitéz katonáink az oláhoktól a készleteket. De persze még csak egyelőre a nagykereskedelemben. Leszállott már az ára 100 kg.-jának 37 koronáról 34 re.

Sz. L.

Felelős szerkesztő: **Dvortsák Győző.**
Kiadótulajdonosok: **Koós Ernő és Frigyes.**

NYILTTÉR.

KÁVÉHÁZAM NAGYRABECSÜLT
LÁTOGATÓINK
B. U. E. K.
BERGER SAMU.

*Baldog újévet kívánok
vendégeimnek!*
Weiszlavits Miksa.

**Igen tisztelt vendégeinek,
ismerőseinek és jóbarátai-
nak boldog újévet kíván**
az **EMKE-kávéház**
tulajdonosa.

Írógépet

látható írással, keresek
azonnali megvételre. ::

Cím a kiadóhivatalban.

DR. PALÓCZ k. egészségügyi tanár :::
v. kórházi specialista orvos

Budapest, IV., Károly-körút 2. sz.

Sok évi óriási speciális praxisa folytán teljes biztonság-
gal felismeri és kigyógyítja úgy férfiaknál, mint nőknél
a titkos és nemibetegségeket, valamint az azokból származó
összes bajokat. Rendel hétköznapokon d. e. 10-12, d. u. 3-5 óráig.
Ha személyesen lehetetlen volna megjelenni, válaszbelyeges
levélre szívesen ad **díjtalan** felvilágosítást afelel, hogy otthoni kúrával
hogyan szabadulhat meg gyökeresen a bajától.

Egy **3-, esetleg 4-szobás
úri-lakás**
azonnal kiadó. □□

Bővebbet Fő-utca 79. sz. alatt a házmesternél.

□□□ Egy nagy □□□
bőr párnazsák
eladó Fő-utca 24. sz., I. em.

Tanulót
— felvesz —
Fast Dezső fogtechnikus
Eperjes, Főutca 92.

„Jótállás a biztos
eredményért.”

Törvé-
nyesen
véde.

Reitter Oszkár

nagybecskereki ny főkapitány
és fajbaromfitenyésztőnek nagy-
szerű találmánya a

„PATKÁMIN”

patkányirtó-szer (nem mérge), mely
emberre és háziállatokra nem ártal-
mas és fölülmul minden más irtószer.

1 doboz ára 3 K, mely ele-
gő körülbelül 60 patkány kiirtásához.
Minden dobozhoz használati utasítás
van mellékelve. Ismerető prospek-
tust, melyben le van írva, hogy kü-
lönféle nagyságú gazdaságban hány
adag használható, kérésre ingyen
küld a **PATKÁMIN**-gyár egyedüli
elárúját, a Torontáli Agrárbank
Részv.-társaság **Nagybecskereken**.

Ismételadók,
igynőkök, házalók, vásá-
rosok megszerezhetik a leg-
szébb, selyemmel hímzett
háziáldást

bármely nyelvű szöveggel,
passepartout-al 42x52 cm.
nagyságban

JELLINEK HUGÓ
hímzőgyárában
Bécs, VII., Lindengasse 55.

Árjegyzékek, üzleti számlák, levélpapírok, boríté-
kok, értesítő- s intőlevelek, címkék, bárczák, üzleti
könyvek, czéggártyák, levelezőlapok, csomagoló-
papírok, reklámczédelák, falragaszok, árúkönyvek,
pénzeslevélborítékok, váltóürlapok, zárszámadások,
utalványok stb., czégnomással, több színben is.

Alapszabályok, értékpapírok, mérlegszámlák, rova-
tos üzleti könyvek - Ügyvédek részére mindennemű
kérvények és keresetek, meghatalmazások, kötvé-
nyek és szerződések, óvások, ügyvédi könyvek stb.
Ezek előállításához legújabb betűanyag. Nagy klisé-
készlet. Villamos- és benzinmotorerő-berendezés.

□ KÖNYVNYOMTATÓ-MŰINTÉZET □

KÓSCH ÁRPÁD :: EPERJES

□ PAPIR- ÉS ÍRÓSZER-RAKTÁR □

Díszművek, hetilapok, folyóiratok, meghívók, mű-
sorok, táncrendek, étlapok, szinlapok, eljegyzési
és esketési kártyák, névjegyek, köz- és magán-
hivatalok, takarékpénztárak részére szükséges
nyomatványok izléses és pontos előállítására több-
színű, valamint másolónomással is. ::

Egyházi, tanügyi, közigazgatási s más hivatalos
nyomatványok raktára. Bevásárlási árúkönyvek
rovatolva. Háztartási könyvek. Költségvetések —
készítendő nyomatványokról — postafordultával.
Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan tel-
jesítünk. • Előfizetések felvétele bármely hírlapra.

EP

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 12 K.
Félévre 6 K.
Negyedévre . . . 3 K.
Hirdetési díj: Egyhasábos
peltisor egyszeri hirdetése
15 l. Közlemények sora 40 l.

A hé

Régen látott k
alkotmányunk leg
nak színhelye volt
baton Buda vára.

A magyar nem
ifjú királyát, aki
mányunkra.

A nemzet képvis
ezre jelen volt, h
a király esküjéne
tébe fogadja Vele
nyunkat s a györ
akit egykoron un
kész vallani.

A nemzet hiva
kívül ott tanúskod

zet, a nép színes t

Az ország minde
a maga népképvis

S színes, pomp
szeretni tudó töme
történelmi multtal
földjének hazafias,
maga tiszta érzése
szerű, becsületes l
fogadott felkent k

TÁR

Virág vagy, s

Virág vagy, szerelem,
Virítsz és elmulsz.
Tavasszal pompázol,
Ősszel már elhullsz.
Marad egy emlék,
Egy őszi táj.
Marad egy emlék,
Mely mindig csak fáj...

Marad egy arckép,
Egy sárgás, kopott.
Az idő elmosta,
Színefogyott.

Marad egy rózsa,
Egy könyvbe téve.
Az idő szirmai
Már-már letépte.

Marad egy sóhaj,
Egy illatfoszlány.